

Motion till riksdagen 2012/13:Fi214

av Jan Ertsborn m.fl. (FP)

Kreditupplysningar om näringsidkare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ändring av reglerna i kreditupplysningslagen om näringsidkare.

Motivering

Jämlikt 7 § kreditupplysningslagen (1973:1173) får kreditupplysningar om fysiska personer som inte är näringsidkare inte innehålla uppgifter om andra betalningsförsummelser än sådana som slagits fast genom en domstols eller annan myndighets avgörande. Detta innebär motsatsvis att det är tillåtet att lämna upplysningar om näringsidkares betalningsförsummelser redan när en ansökan om betalningsföreläggande eller en stämningsansökan inges till Kronofogdemyndigheten respektive domstolen. I kreditupplysningsverksamheten har praxis sedan många år blivit att sådana upplysningar lämnas.

En näringsidkare kan – liksom den som inte är näringsidkare – ha fullgoda skäl för att inte betala en påstådd skuld. Oftast finns i bakgrunden en tvist om skulden är riktig eller inte; ibland kan det föreligga en kvittningstillräckan.

En näringsidkare, som hotas med att ansökan om betalningsföreläggande inlämnas till Kronofogdemyndigheten, står då inför valet att antingen betala en oriktig skuld eller få en betalningsanmärkning, som kan få avsevärda konsekvenser för kreditvärdigheten och den fortsatta rörelsedrivande verksamheten. Detta är situationen för många av de näringsidkare, som blir utsatta för fakturabedrägerier (bluffakturor). Man kan utan tvekan hävda att nuvarande regler i kreditupplysningslagen gynnar fakturaskojarna genom att de använder hot om betalningsanmärkningar som påtryckningsmedel.

Kreditupplysningar är ett viktigt instrument i en marknadsekonomi, som till stora delar bygger på att krediter lämnas. Emellertid finns det inte tillräck-

Fel! Okänt namn på

liga och bärande skäl för att utsträcka kreditupplysningarna till att omfatta sådana skulder, som inte blivit fastslagna av domstol eller Kronofogdemyndigheten vare sig för fysiska personer utan näringsverksamhet eller fysiska eller juridiska personer som bedriver näringsverksamhet.

Det är välkänt att problematiken kring fakturabedrägerier inte bara fortsätter utan ökar år från år. I vilken utsträckning som en näringsidkare inför hot om betalningsanmärkning betalar oriktiga fakturabelopp kan väl i och för sig inte klarläggas. Det finns emellertid all anledning tro att det förekommer mycket frekvent på grund av att ingen näringsidkare vill riskera att drabbas av de betydande problem som uppstår med en registrerad betalningsanmärkning.

Mot en lagändring har återopats att det i näringslivet finns ett intresse av att i ett tidigt stadium få upplysningar om företag med betalningsproblem. Detta intresse kan emellertid inte vara tillräckligt starkt för att uppväga nackdelarna med att näringsidkare tvingas betala oriktiga skulder för att skydda sin kreditvärdighet. Dessutom får det anses ovärdigt ett rättssamhälle att medverka till att sprida ut uppgifter om obetalda skulder intill dess att betalningsskyldigheten blivit fastställd av domstol eller Kronofogdemyndigheten. Det finns sannerligen inga skäl att i denna fråga göra skillnad på enskilda personer och näringsidkare.

Finansutskottet har vid tidigare ställningstagande till dessa frågor uttalat som sin förutsättning att regeringen noga följer utvecklingen på området och vidtar åtgärder om det visar sig att den nuvarande regleringen drabbar enskilda och företag på ett negativt sätt. Särskilt betonades problematiken kring s.k. bluffakturor. I samband med att civilutskottet höll en offentlig utfrågning i mars 2012 och en rättegång pågick i Helsingborgs tingsrätt om bluffakturor uttalade regeringen att en översyn av bedrägeribrottet skulle påbörjas. Vidare klargjordes att polisen skulle intensifiera sitt utredningsarbete och olika förslag till andra åtgärder diskuterades. Tyvärr har detta inte visat sig vara tillräckligt.

I någon utsträckning har bättring skett genom den skyldighet att rätta uppgifter som Kronofogdemyndigheten har fått under senare tid. Men detta innebär inte att seriösa näringsidkare skyddas mot oseriösa telefonförsäljare eller bluffakturor. Redan risken för en betalningsanmärkning gör att många går med på att betala fullständigt felaktiga fakturor.

Det bör också noteras att i vårt grannland Danmark har man sedan länge ett system för betalningsanmärkningar, som innebär att en kreditupplysning omedelbart tas bort när skulden blivit betald. I Danmark tycks krediterna i näringslivet fungera alldeles utmärkt trots olikheterna mot Sverige.

Det är uppenbart att en förändring i kreditupplysningslagen skulle ge näringsidkarna just den hjälp som behövs för att orka stå emot den oseriösa verksamheten med fakturabedrägerier (bluffakturor).

Stockholm den 2 oktober 2012

Jan Ertsborn (FP)

Anita Brodén (FP)

Hans Backman (FP)